

Tilgivelsens velsignelser

Det er en utbredt misforståelse at når en tilgir, gir en opp, bøyer seg og underkaster seg motpartens vilje. En har liksom gitt fra seg sine rettigheter, og har tapt. Ingenting er fjernere fra sannheten.

Av Solveig Pedersen

I en verden med mye ondskap, hat og bitterhet er tilgivelse et upopulært og misforstått ord. Det er som å vifte med en rød klut foran forurettede mennesker som er opptatt av sine rettigheter. «Skal en bare tilgi og glemme, og la den som har gjort meg vondt, seire?» spør de.

De forstår ikke at bitterhet er å binde seg selv i rollen som offer. Tilgivelse løfter en opp fra offerstatus, og gir seier, fordi en blir fri til å gå videre i det som Gud har planlagt for en.

Bitterhet er en gift som ødelegger livet til den som bærer på den. Sinne og sorg overskygger livet til den personen som ikke vil tilgi. Bitterhet er en slags forurensning av sjelen, som gir onde følelser og lyst til det onde: «Å, om jeg kunne få ham til å lide!» Vi må ikke la slike tanker få rom, ellers vil de til slutt kontrollere oss. I fortellingen om Kain og Abel leser vi om Kains sjalusi da Abels offer ble godtatt, og ikke hans eget.

«Da ble Kain forbitret, og stirret ned for seg. Og Herren sa til Kain: Hvorfor er du så forbitret, og hvorfor stirrer du ned for deg? Er det ikke så at dersom du har godt i sinne, da kan du løfte ansiktet? Men har du ikke godt i sinne, da ligger synden på lur ved døren. Den har lyst på deg, men du skal herske over den» (1 Mos 4:5–7).

Tilgivelse frigjør

Gud vil at vi skal seire over synder som sjalusi og bitterhet, og seier får vi ved tilgivelse. Bitterheten vil ikke bare ødelegge oss, men spre seg til andre mennesker rundt oss. Men tilgivelse sprer seg også til omgivelsene. Tilgivelse er den eneste motgiften mot bitterhet. Tilgivelse er helsebringende og frigjørende. Den gir glede og fred, og gir oss en ny start. Den forløser Guds kjærlighet i våre hjerter. Den er kristendom i sin edleste form.

Paulus viser denne siden klart i 2. korintierbrev, kapittel 2. Her framgår det at det hadde vært et angrep på Paulus' tjeneste, autoritet og omdømme. Den mannen som satte i gang angrepet, hadde vært satt under kirketukt på grunn av dette, og menigheten var indignert på Paulus' vegne. De ønsket å fortsette å straffe denne mannen, selv om han hadde angret og omvendt seg fra sin synd, fordi de satte Paulus så høyt. De var ikke fornøyd med mannens anger. Men dette ville ikke Paulus ha noe av. Han oppfordret menigheten til å vise kjærlighet, og advarte dem mot den djevleske snare som lå i manglende tilgivelse: *«For det jeg har tilgitt – om jeg har hatt noe å tilgi – det har jeg tilgitt for deres skyld, for Kristi åsyn, for at vi ikke skal bli overlistet av Satan. For hva han har i sinne, det er vi ikke uvitende om» (2 Kor 2:10–11).*

Paulus nektet å sole seg i menighetens sympati og medlidenhet og dermed anta offerstatus. Han visste at stolthetens og selvmedlidenhetens synd ville svekke hans forhold til Gud. Hevn var ikke aktuelt i det hele tatt, selv om menigheten gjerne ville gi den skyldige en skikkelig lærepenge. Paulus satte en stopper for dette, og sa at mannen allerede hadde fått nok straff. Det kunne nok vært en fin anledning for Paulus til å få oppreisning, men dette anså han ikke for å være tjenlig for Guds sak, heller en djevelens snare.

Vi kan være tilbøyelige til å hige etter oppreisning når noen har såret oss, gjerne ved at motparten får lide ved offentlig uthengning. Dette er rett og slett syndig stolthet og selvopphøyelse: «Der fikk han, det var til pass! Nå kan alle se at jeg hadde rett.» Slikt ville ikke Paulus vite av. Han var ikke med på å fokusere på uretten mot ham selv, men dempet den heller ned («*om jeg har hatt noe å tilgi*», v.10). Han visste at tilgivelse frigjør. Han var den fornærmede part, men gikk foran med et godt eksempel på tilgivelse. Han hadde en hyrdes hjerte, og var ikke ute etter å straffe folk eller volde dem sorg. Han brukte ikke sin posisjon til å herske over dem, men ville at de skulle ha glede i Herren. Når han måtte refse dem, var det kun for at de skulle bli fri fra synd de var bundet av, slik at de på nytt kunne glede seg i friheten i Kristus. Han oppfordret menigheten til å ta denne mannen inn i varmen igjen, og la vekt på de velsignelser som ligger i tilgivelse.

Tilgivelse fjerner stolthet

Ofte vil den fornærmede part påberope seg retten til å la være å tilgi. Slik var det ikke med Paulus. Han forlangte ingen bønn om tilgivelse eller botsøvelse. Han var opptatt av å tilgi. Dette viser det totale fravær av stolthet i hans hjerte.

Stolthet er ofte hovedgrunnen til at mange ikke vil tilgi. De synes synd på seg selv, og selvmedlidenhet er en variant av stolthet. Deres ego er såret, og det tåler de ikke. Noen hevner seg med noe enda verre enn det de selv ble utsatt for. Slike reaksjoner er synd, fordi de er motivert av stolthet. Slikt ville ikke Paulus være med på.

Selvopphøyelse, stolthet og hevn hadde ingen plass hos ham. Når vi er fornærmet og andre holder med oss, har vi lett for å nyte det, og føler oss enda mer rettfærdiggjort i vår stolthet. Paulus ønsket å føre menigheten ut av konflikten og videre i samfunnet med Gud.

Paulus var ikke med på å gjøre forseelsen verre enn den var. Overdrivelse er like ille som å bagatellisere, kanskje verre, fordi det forårsaker mer skade. Paulus gjør skaden minst mulig, idet han sier: «*Men er det noen som har vært årsak til sorg, så er det ikke meg han har voldt sorg, men delvis – for at jeg ikke skal si for mye – dere alle. For ham det gjelder, er det nok med den straff han har fått av de fleste. Nå skal dere i stedet heller tilgi og trøste ham, for at han ikke skal gå til grunne i enda større sorg. Derfor ber jeg dere: Bli enige om å vise ham kjærlighet*» (2 Kor 2:5–8).

Tilgi av hjertet

Mange kristne har fra moderne psykologi fått den ideen at de ikke trenger å tilgi, fordi de er blitt urettferdig behandlet. De tror at det er positivt å holde på bitterhet, fordi de har rett til det. Dette er villfarelse, og helt motsatt av Jesu sinnelag. Spesielt de som

har lederansvar bør lære av Paulus' eksempel. Stoltheten forlanger å bli trodd, og å gå ut som den seirende part. Motparten skal undertrykkes, knebles og nektes å komme med sin versjon, «for det har han fortjent». Den stolte vil ellers aldri bli ferdig med saken. Tilgivelse er akkurat motsatt, og begraver saken så fort som mulig, til og med på bekostning av personlig stolthet. Denne holdningen er det Paulus viser. Mannen det var tale om, hadde fått reaksjon fra menigheten, og hadde angret. Det var nok for Paulus. Han tilga av hjertet. Et annet sted i hans skrifter leser vi: *«Kjærligheten gjemmer ikke på det onde»* (1 Kor 13:5).

Man skal ikke hamre løs på en synder som har angret, bedt om tilgivelse og fått det, men godta hans anger og omvendelse. Det bør være slutten på saken. Man straffer ikke uendelig.

Tilgivelse fjerner det ondes makt

Kanskje det mest slående eksempel på den velsignelse som følger sann tilgivelse fins i fortellingen om Josef. Han ble solgt som slave til Egypt av sine sjalu brødre, og tilbrakte mange år i fengsel etter en falsk anklage. Josef overlot sin sak til Gud, og resultatet var at han reddet hele landet fra hungersnød. Han tilga sine brødre og sørget for deres framtid: *«Dere tenkte ondt mot meg, men Gud tenkte det til det gode, for å gjøre dette som vi ser i dag, og berge livet for mange mennesker. Vær ikke redde! Jeg vil sørge for dere og deres barn. Og han trøstet dem og talte vennlig til dem»* (1 Mos 50:20–21). Han så Guds plan i det som hadde skjedd med ham. Hvis han hadde valgt bitterhet, ville han trolig ha gått til grunne i fengselet. I stedet ble han løftet opp til en herskers verdighet, nest etter kongen. Tilgivelse fjerner det ondes makt, og frir oss fra stolthet og selvmedlidenhet.

Tilgivelse viser barmhjertighet

Paulus ville at menigheten i Korint skulle vise barmhjertighet mot den angrende synderen. Kirketukt er ikke hevn, men et middel til å dra den villfarne tilbake. Så lenge synderen ikke hadde angret sin synd, hadde han selv satt seg utenfor fellesskapet, og det var riktig av menigheten å holde avstand. Men nå hadde han omvendt seg, og det var riktig å ta ham tilbake. Kristne bør være mer opptatt av å løse enn av å binde. Dette skal skje i en ydmyk og kjærlig ånd, fordi vi selv kunne ha vært i samme situasjon. Vi skal ikke være harde og dømmende, eller forlange at synderen skal «krype på sine knær» resten av livet. Vi bør tenke over hvordan Gud behandler en synder som ber om nåde, nemlig med full tilgivelse med det samme. Han har tilgivelsen klar i sitt hjerte, og er ikke sen med å gi den med glede når vi ber om det. Legg også merke til at Paulus ikke bruker mannens navn. Ellers bruker han ofte navn i sine skrifter, men her omtaler han personen anonymt. Kanskje kunne ikke minst enkelte kristne media ha noe å lære her. Uthengning av personer er og blir ubarmhjertig og ukristelig.

Tilgivelse gir oss gleden tilbake

Synd er den største gledesdreperen som fins. Djevelen vil ha oss til å tro det motsatte. Budskapet fra ham er: «Hvis du blir en kristen, blir alt dødt og kjedelig, og du får ikke lov til noen ting.» Adam og Eva lyttet til denne røsten, og fikk erfare bitre følger av det. Når vi opplever å få vår synd tilgitt, vil glede og fred bli oss til del. Paulus ber korintierne om å tilgi sin bror og gjøre slutt på hans sorg. Frukten av hans omvendelse fra synd skulle være glede i stedet for sorg. Slik er Guds hjerte. Han er mild mot angrende syndere. Han

har ingen glede av å straffe de onde, men gleder seg når de omvender seg: «*Jeg har ikke behag i den ugudeliges død, men i at den ugudelige vender seg om fra sin ferd og lever*» (Esek 33:11). Profeten Jesaja sier om Jesus: «*Det knekkede rør skal han ikke knuse, og den rykende veke skal han ikke slukke*» (Jes 42:3).

Gud vil at vi skal ha fullkommen glede. Derfor rettleder han oss når vi farer vill, og er nådig når vi omvender oss. Hans nåde har ingen grenser. Slik vil han at også hans folk skal være. Noen vil protestere: «Men vi vil bare sørge for at han ikke gjør det samme igjen.» En slik garanti har vi aldri. Vi må gjøre som Gud, nemlig gi ubegrenset nåde når synderen omvender seg.

Å nekte å tilgi er en svært ødeleggende synd. Ikke bare tar den livsgleden fra den som ber om tilgivelse, den gjør samme skade på den som ikke tilgir. Samtidig er den uforsonlige part under Guds disiplin. Tilgivelse virker helt motsatt. Den gir gleden tilbake og gjenoppretter fellesskapet.

Av og til ser vi noen som ikke vil slutte å sørge over oppgjort synd. Det er imot Guds vilje. Når synden er oppgjort, vil Gud at vi skal glede oss over vår frihet.

Tilgivelse viser kjærlighet og lydighet mot Gud

Paulus oppfordrer korintierne til å vise kjærlighet mot den angrende synderen. Når vi tilgir, innebærer det å vise kjærlighet. Det er ikke vår sosiale omgang som viser vår kristne kjærlighet, men vår tilgivelse overfor hverandre. Ekte kjærlighet kan prøves på hvor villige vi er til å tilgi. Vi bør være rause med tilgivelse, slik faren tok imot den fortapte sønn.

Men tilgivelse er ikke bare noe som er ønskelig og positivt. Vi tilgir fordi Gud har befalt oss det. Så når noen kristne sier at det ikke er så farlig om vi ikke vil tilgi, så er det oppfordring til ulydighet mot Gud. Noen blander sammen disiplin og hevn. At en synder bør konfronteres, er sant. Ikke for å hevne seg, men for å rettlede. Som gode foreldre lar disiplin og kjærlighet gå hånd i hånd, så bør det også være i Guds menighet.

Tilgivelse ødelegger djevelens verk

«*For hva han har i sinne, det er vi ikke uvitende om*» (2 Kor 2:11). Djevelens planer blir til intet når tilgivelse får råde. Det er ikke underlig at han hater tilgivelse, og prøver å binde oss i bitterhet. Tilgivelse og bitterhet er motpoler, og har motsatte effekter. Hvis tilgivelse har alle disse positive sider som jeg har nevnt her, husk at bitterhet gjør akkurat det motsatte. Satan «*går rundt som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke*» (1 Pet 5:8). Uforsonlighet gir ham innpass. Hvis vi kan avsløre ham på dette punktet, vinner vi seier. Der uforsonlighet råder, seirer djevelen. Men hvis vi kan demonstrere tilgivelse for verden, har vi en sterk plattform for det kristne budskap. De som nekter å tilgi, går glipp av Guds velsignelse. Men de som tilgir, bringer Guds velsignelse til andre samtidig som de selv blir velsignet.